

Oslo, 7. februar 2012

Kunnskapsdepartementet
E-post: postmottak@kd.dep.no

Høringsinnspill fra Idefagskolen på utkast til endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Vi viser til departementets høringsbrev av 22. desember 2011 og takker for anledningen til å uttale seg.

Vi er svært positive til at departementet vil etablere en prøveordningsom gjør det mer fleksibelt å påbegynne fagskoleutdanning.

Kort om oss

Idefagskolen har 9 fagskolegodkjenninger innen det berørte området. Skolen har i dag 130 studenter. Disse er rekruttert fra alle landets fylker.

Vi har i løpet av de 22 årene som skolen har eksistert, utdannet over 2000 studenter. Vår utdanning har i stor grad vært inngangsbilletten til en yrkeskarriere for de fleste av disse. Vi nyter stor anerkjennelse innen de berørte fagområder.

Generell studiekompetanse er et helt nødvendig og hensiktsmessig grunnlag for opptak

For Idefagskolen er det helt avgjørende for videre drift av fagskoletilbudene våre at det åpnes for at generell studiekompetanse skal gi grunnlag for opptak. Vi vil også jobbe for at generell studiekompetanse på lenger sikt skal vedtas som en permanent ordning, slik at det skapes forutsigbare rammevilkår for studentene og oss i årene som kommer. Hovedgrunnen til at dette er så viktig, er at det store flertallet av fagskolekandidater søker på grunnlaget generell studiekompetanse. Skal disse ha reelle muligheter til livslang læring, og fagskoler være et reelt alternativ for dem, er en slik ordning en forutsetning. Det blir dermed også en forutsetning for vårt, og mange andre fagskolars, eksistensgrunnlag.

Fagskolesektoren har en viktig rolle når det gjelder å utdanne personer med yrkesfaglig kompetanse, som samfunnet etterspør i større og større grad og som bidrar til å øke kompetansen i arbeidslivet. Deler av næringslivet og offentlig sektor etterspør arbeidskraft med utdanning, men ikke alltid høyere utdanning. Fagskolesektoren står med sin rolle og tradisjon i et nært forhold til næringslivet, og dekker et behov som arbeidslivet etterspør. Fagskoleutdanningen er et reelt alternativ til høyere utdanning for de som har fullført videregående skole.

På bakgrunn av dette vil vi derfor også gjerne være en bidragsyter overfor departementet inn i en evt. evaluering av prøveordningen, når den tid kommer. Etter å ha drevet fagskoler i en årrekke, har vi også god erfaring med, og relevant dokumentasjon på, kvaliteten på studentenes kompetansenivå ut av fagskolen. Vår erfaring er at studenter med generell studiekompetanse ikke står noe tilbake for studenter som kommer inn på fagbrev o.l. når de uteksamineres. Det voksende antall studenter som både søker og uteksamineres hvert år, tyder også på at etterspørselen etter fagskoleutdanninger bare blir større og større.

Vi vil også minne om at ikke alle ønsker en akademisk utdanning og at det ofte, også fra politisk hold, understrekes betydningen av å anerkjenne dette. Det er viktig at samfunnet legger til rette

for at også personer som ikke ønsker en akademisk utdanning får et tilbud om utdanning i tråd med deres behov. Fagskoleutdanningene er svært viktig i så henseende.

Det rettslige og politiske utgangspunktet

Vi er enige med departementet i at fagskoleloven er upresis vedrørende kravet om grunnlag for opptak. Vi støtter derfor fullt ut departementets tiltak for å klargjøre dette på en konstruktiv og rask måte gjennom en forskriftsendring, slik at vår skole og andre berørte fagskoler kan fortsette å drive fagskoler og ta opp søkere på generell studiekompetanse, som nevnt tidligere. Dette er i tråd med det politiske og rettslige utgangspunktet, som vi kort oppsummerer her.

Vi viser til at det politiske flertallet i 2003 bestemte at fagskoleutdanningen skulle fortsette å være en videreutdanning for yrkesfagene i videregående skole. Men i tillegg valgte man å følge opp Berg-utvalget som foreslo at fagskoleutdanningen også skulle romme et selvstendig utdanningstilbud som bygger på den generelle modenheten fra videregående opplæring.

Både Kunnskapsdepartementet og Stortingets KUF- komité ga tydelige føringer:

Ot.prp.nr.32 (2002-2003)- Om lov om fagskoleutdanning

"4 prinsipper i lovforslaget- 4.1 Både private og offentlige utdanningstilbud

Forslag til lov om fagskoleutdanning omfatter både private og offentlige yrkesrettede utdanningstilbud som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse..."

Innst.O.nr.78 (2002-2003)

"Departementets utkast til ny lov om fagskoleutdanning omfatter både private og offentlige yrkesrettede utdanningstilbud som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse..."

"Komiteen viser til at lov om fagskoleutdanning vil formalisere et tilbud om korte yrkesrettede utdanninger som raskt fanger opp arbeidslivet skiftende behov for kompetanse og omstillingsdyktig arbeidskraft. Komiteen har merket seg at en formalisering vil gi økt fleksibilitet for tilbyderne og større valgfrihet for den enkelte bruker, samt tilfredsstillende ordninger for kvalitetssikring."

"Komiteen er enig i at fullført videregående skole, enten med generell studiekompetanse eller med fagbrev, skal være opptaksgrunnlag."

En enstemmig KUF- komité følger opp prinsippet om økt fleksibilitet og større valgfrihet i revisjonen av Fagskoleloven høsten 2010:

Innst.64L (2010-2011)

"Komiteen deler oppfatningen om at verdien av fagskoleutdanning bør synliggjøres bedre enn i dag og at skillelinjene mellom utdannings- systemene bør bygges ned."

Prøveordningen som foreslås følger oppintensjonene i Stortingets vedtak og merknader.

Vi vil understreke at fagskoleutdanningen også er en kompetansegivende utdanning. I rapporten "Tilstandsrapport for fagskolesektoren 2011" anerkjennes også dette. I kapittel 4 som omhandler opptak står det blant annet: *"Fagskoleutdanningen er ikke bare en yrkesrettet og spesialisert utdanning, men også en kompetansegivende utdanning. Den er og et alternativ til en profesjonsutdanning på høgskolenivå for mange."*

Innholdet i prøveordningen

Vi støtter departementets forslag om at prøveordningen skal gjelde allerede godkjente fagskoleutdanninger. Nye søknader om godkjenning av fagskoletilbud bør også i fremtiden gjennom en mer omfattende kvalitetssikrings-, og godkjenningsprosess slik at tilbudene som gis i fagskolesektoren holder høy kvalitet.

For øvrig faller alle våre fagskoletilbud inn under fagområdene som foreslår omfattes av prøveordningen, hvilket er positivt. Samtidig mener viprinsipielt at prøveordningen burde blitt utvidet til å gjelde alle fagområder som har blitt negativt berørt av endringene som kom i merknadene til forskriftene i 2008 og NOKUT sine nye retningslinjer fra 2009. En fleksibel ordning vil føre til at flere tar utdanning og dermed øke kompetansen i arbeidslivet.

Søknadsprosessen i prøveordningen

Vi mener at fagskoletilbud som allerede er godkjent av NOKUT bør inngå i prøveordningen. Det er viktig at søknadsprosessen er smidig slik at allerede godkjente utdanninger slipper en omfattende prosess som både er tid- og ressurskrevende, og som antagelig ikke bringer særlig merverdi. Retningslinjene bør derfor legges til rette for en forenklet godkjenningsprosess for allerede godkjente fagskoler.

Vi syntes det derfor er positivt at departementet allerede under denne høringsrunden vil legge til rette for et informasjonsopplegg for søkere til prøveordningen. Det er viktig at vi får en rask avklaring og forutsigbarhet rundt en, forhåpentligvis, lettfattelig og enkel søknadsprosess for allerede godkjente fagskoler.

Departementets myndighet

Vi støtter også forslaget om at det vedtas en hjemmel i forskriften som gir departementet myndighet til å fastsette nærmere retningslinjer for prøveordningen, som tidsbegrensning, utvidelse av fagområder som skal omfattes osv.

Vi ser det som udelt positivt at departementet engasjerer seg i denne saken og bidrar til pragmatiske, forutsigbare og konstruktive løsninger for fagskolene, studentene og arbeidslivets etterspørsel etter slik kompetanse.

Ikrafttredelse

Vi vil understreke at det er viktig at endringen av forskriften gjøres gjeldende umiddelbart etter høringen. Søknadsfrister og opptak til studier høsten 2012 er for mange allerede i april. Vi legger til grunn at departementet har som utgangspunkt smidige retningslinjer for prøveordningen, da søknadsfristen for godkjenningsordningen allerede er satt til 15. februar 2012. Det skulle derfor i utgangspunktet ikke oppstå forsinkelser i forhold til årets opptak og studiestart høsten 2012.

Veien videre

Vi ønsker at evalueringen av prøveordningen skal skje i en dialog med fagskolene, inkl. oss, og at departementet legger opp til en prosess der fagskolesektoren får komme med innspill dersom en skal utarbeide endringsforslag i lov eller forskrift som får betydning for fagutdanningssektoren.

Konklusjon

Vi ser det som svært gledelig at departementet etablerer en prøveordning som ivaretar fleksibiliteten i det norske utdanningssystemet og som gir reelle muligheter for livslang læring. Elever med fullført generell studiekompetanse vil gjennom denne prøveordningen fortsatt kunne være kvalifisert for fagskoleutdanning, og gi disse større muligheter og fleksibilitet når det gjelder valg av utdanning.

Om det er noe vi kan bidra med i prosessen fremover, stiller vi gjerne opp, enten vi kan bidra gjennom dokumentasjon, erfaringsdeling, utvalgsdeltagelse, samtaler og lignende. Dette er avgjørende rammevilkår for vår videre eksistens, så vi prioriterer dette arbeidet svært høyt. Vi ser frem til en videre konstruktiv dialog med departementet i arbeidet med prøveordningen, og etter hvert, vurderingen av en permanent ordning.

Med vennlig hilsen

Lars Øygard
rektor/daglig leder